

TARİHÇİ LİBARİDİAN: TÜRKİYE HAZIR, ERMENİSTAN HENÜZ DEĞİL

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Analiz No : 2021 / 22

24.06.2021

18-20 Haziran tarihleri arasında Antalyada gerçekleştirilen Antalya Diplomasi Forumu (ADF), dünyanın dört bir yanından katılan Devlet ve Hükümet Başkanlarına, diplomat, akademisyen ve iş insanlarına ev sahipliği yapmıştır. Üç gün süren Forumda dış politika konuları geniş kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Forumda toplam 21 panel düzenlenmiştir.

Türk dış politikası için önemli konuların ele alındığı panellerden biri de Güney Kafkasya: Bölgesel Barış ve İşbirliği İçin Yeni Fırsatlar başlıklı paneldi. Azerbaycan Dışişleri Bakanı Ceyhun Bayramov, Gürcistan Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı David Zalkaliani, MHP Genel Başkan Yardımcısı ve Erzurum Milletvekili Prof. Dr. Kâmil Aydın, Ermeni diplomat ve tarihçi Prof. Dr. Gerard Jirair Libaridian ile ABD'nin eski Azerbaycan Büyükelçisi Matthew Bryza konuşmacı olarak katılmıştır.

Bölgesel işbirliği ve barış olmadan ilişkilerde ilerleme kaydedilemeyeceğinin vurgulandığı panel en fazla ilgi gören oturumlardan biri olmuştur. Ermenistan Cumhurbaşkanı Levon Ter-Petrosyanın danışmanlığını yapan Tarihçi Gerard Jirair Libaridian, 20 Haziran 2021 tarihinde yapılan seçimlere ve Azerbaycan ile yaşanan ihtilafa ilişkin görüşlerinde, Ermenistanın kendisini bölgenin bir parçası olarak görmesi gerektiğine dikkat çekmiştir. Konuşması sırasında doğrudan müzakerelerin başlaması gerektiğini vurgulayan Libaridian, Türkiye ve Ermenistan arasında normalleşme adımlarının atılması gerektiğinin altını çizmiştir. Libaridian, hem Koçaryanın hem de Paşinyanın partilerinin mevcut durumu anlamaktan uzak olduğunu söylemiştir. Dolayısıyla durumu düzeltme çabalarından uzak bir yaklaşım sergilediklerini ifade etmiştir. Gerçek zorlukları ve sorunları değerlendiremediklerini de sözlerine eklemiştir. Adaylar arasında Eski Cumhurbaşkanı Ter-Petrosyanın en dengeli isim olduğunu ama popüler olmadığı için fazla oy almasının mümkün görünmediğini de belirtmiştir.

Ermenistandaki seçimlerden bir gün önce AVİM Analisti Hazel Çağan Elbir, panel

sonrasında Tarihçi Libaridian ile görüşmüştür. Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin geleceğini nasıl gördüğü sorulan Libaridian içtenlikle cevap vermiştir. Libaridian, sorununun kendisinin nasıl görmek istediğinin mi yoksa neler olabileceğinin mi olduğunu sorduktan sonra normalleşmenin en kısa sürede gerçekleşmesini arzu ettiğini belirtmiştir. Türkiyenin normalleşmeye hazır olduğunu ancak Ermenistanın daha çok kat etmesi gereken yol olduğunu belirten Libaridian, Ermenistanda normalleşme karşıtı propaganda faaliyetlerinin sürdüğünün altını çizmiştir. Türkiye karşıtı politikaların hız kesmeden devam ettiğini belirtmiştir. Normalleşme sürecine Paşinyan Başbakan seçildiği takdirde devam edilebileceğini, ancak Koçaryanın Başbakan olması durumunda normalleşme sürecinden uzaklaşılacağını belirtmiştir. Normalleşmeye karşı olanların seslerinin yüksek çıktığını söylemiş, 2020 Karabağ Savaşında Ermenistanı yenilgiye uğratanın Azerbaycan değil Türkiye olduğunu, dolayısıyla normalleşme karşıtlarının Türkiye düşmanlığını körükledikleri de söylemiştir. Ancak, Liberidian Ermenistandaki genç neslin toplumdaki çoğu bireye göre gerçekçi olduğunu ve propagandaya karşı kendi araştırmalarıyla hareket ettiklerini de sözlerine eklemiştir.

Liberidian ile yapılan bu görüşme dikkate alındığında, seçim öncesi Ermenistanda gergin bir hava gözlemlenmiştir. Beklentiler çok yönlü olmuştur. Hatta anketler son gün Robert Koçaryanın Nikol Paşinyanın önünde olduğunu gösteriyordu. Tahminler Koçaryanın galip gelse bile çoğunluk oluşturamayacağı, halkın tepkisinin yoğun olduğu yönündeydi. Sonuç olarak Paşinyan, parlamentoda mutlak çoğunluğu sağlayabilecek bir seçim kazanmıştır. Bu sonuç Ermenistanda demokrasinin ve aklıselimin bir göstergesi olmuştur.

Bu kapsamda seçimlerde Paşinyanın karşısında iki ciddi muhalefet bulunduğunu belirtmek gerekmektedir. Biri Koçaryanın etrafında bulunan eski elit yönetimdir. Dikkat çekici bir husus, Taşnaksütyun/Ermeni Devrimci Federasyonu (İng. Armenian Revolutionary Federation, ARF) da Koçaryanın etrafında bulunan kesimlere dahildir. Bir diğeri de Ermenistan Cumhurbaşkanı Armen Sarkisyanın etrafındaki kesimdir. Bu kesimde adı sıklıkla geçen Ermenistan İstihbarat Başkanı Arthur Vanetsyan da yer almaktadır. Açık olarak varılabilecek bir yargı vardır. Ermenistan halkı Koçaryan ve Sarkisyan dönemlerinden memnun değildir. Dolayısıyla halk sandıkta açık bir şekilde hissiyatını ortaya koymuştur. Ancak belirtilmesi gerek bir diğer husus, seçimlere halkın çok düşük bir katılım göstermesidir. Ermenistan seçimlerine katılım yüzdesi yüzde elliyi dahi bulamamıştır. 2020 Karabağ Savaşı da değerlendirilecek olursa Paşinyanın da halkın tam anlamıyla aradığı aday olduğunu söyleyebilmek mümkün değildir. Tüm adaylar arasında Paşinyan için ehvenişer tanımı yerinde olacaktır. Sonuçlara bakıldığında Paşinyanın parlamentodaki çoğunluğun üçte ikisini elde ettiği görülmektedir. Böylece Paşinyanın istediği tüm yasaları parlamentodan geçirebilecek güce kavuştuğu söylenebilir. Diğer adaylar göz önünde bulundurulduğunda Paşinyanın galibiyetinin bölge istikrarı açısından umut vadeden bir gelişme olduğunu söylemek mümkündür.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "TARİHÇİ LİBARİDİAN: TÜRKİYE HAZIR, ERMENİSTAN HENÜZ DEĞİL." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2021 / 22. Haziran 24. Erişim Kasım 23, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Analiz/TARIHCI-LIBARIDIAN-TURKIYE-HAZIR-ERMENISTAN-HENUZ-DEGIL

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır